

5/2

Socialinstituten och universiteten

De tre socialinstituten — i Stockholm, Göteborg och Lund — har fått allt större betydelse för utbildning av socialarbetare i vårt land. Under åren 1946—1949 inskrevs 963 studerande vid dessa institut, nära dubbelt så många som under föregående fyraårsperiod. Vid rekryteringen har den metoden tillämpats att en del sökande med särskilt goda meriter — företrädesvis akademiska examina och höga studentbetyg — utan vidare antas, medan de övriga underkastas en prövning i svensk skrivning, modern historia (efter 1789) osv., som leder till urval av de mest kvalificerade. Under det berörda skedet intogs 442 studenter och 234 sökande som genomgått folkhögskola; de övriga har i regel haft normalskolekompetens eller realexamen. Regelmässigt resulterar prövningen i att ett antal studenter befins mindre lämpade för antagande vid instituten än ett antal sökande utan studentexamen.

Många som genomgått instituten önskar därefter fortsätta med universitetsstudier. Någon generell regel för rätten att bedriva dylika studier för dem som diplomerats vid socialinstituten utan att ha tagit studentexamen har emellertid inte utformats. Praxis i fråga om dispenser har varit oklar och växlande. Många från instituten diplomerade har därför valt utvägen att först undergå en privat tentamen i vissa ämnen, särskilt nationalekonomi och statskunskap, för vederbörande professor för att därefter, sedan reell kompetens att avlägga akademisk examen visats vara för handen, begära dispens — då en studerande med goda vitsord på exempelvis kunskaper för filosofie kandidatexamen i tre ämnen anhållit om rätt att få denna examen, har det telt sig orimligt att vägra. Detta system är emellertid olämpligt därför att de studerande inte kan vara säkra på att verkligen få den examen till vilken deras kunskaper berättigar dem och därför att de helt blir beroende av den enskilde professorns tillmötesgående.

Förslag om bestämmelser i frågan har flera gånger framförts. Socialutbildningssakkunniga föreslog år 1944 att studerande med examensbetyg från socialinstitut skulle få avlägga jurists kandidatexamen, statsvetenskaplig examen eller filosofisk

examen inom den humanistiska sektionen (fakulteten) efter företeende av intyg om godkänd skriftlig och muntlig prövning efter fordringarna för studentexamen i ett modernt språk. Detta förslag avstyrktes av de akademiska myndigheterna, som önskade bevara förfarandet med dispenser från fall till fall; en konservatism av känd beskaffenhet inför utsikten att få andra än standardutbildade studerande gjorde sig härvid starkt gällande. En skrivelse från föreningen DSI (diplomerade vid socialinstituten) av ungefär samma innehåll som 1944 års förslag ingavs för några månader sedan till regeringen och är nu utskickad på remiss.

Det är, för det första, angeläget att denna fråga löses snart, så att oklarheten och osäkerheten försvinner. Därom borde alla kunna vara ense; med dispensförfarandet i varje fall följer skiftningar i praxis och utrymme för godtycke. För det andra talar starka skäl för att milda villkor uppställs för inträde vid universitet för de vid socialinstitut diplomerade. En rik erfarenhet visar att många av dem som kommit till socialinstitut utan annan teoretisk utbildning än folkskolans och folkhögskolans har utmärkt studiebegåvning; i några fall har deras studier varit lysande både vid socialinstitut och vid universitet. Att genom krav på latin, flera språk m. m. utestänga denna grupp, som i öppen tävlan vid inträde till socialinstitut visat sig överlägsen ett antal studenter och som sedermera genomgått den hårda och i högsta grad allmänbildande undervisning som socialinstituten ger, är orimligt. Det krav som uppställdes av socialutbildningssakkunniga — bland andra professorerna G. Heckscher, I. Högbom och E. Lindahl — borde därför vara tillräckligt.